

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

P 2 5 1 A 1 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Četrtek, 29. maj 2025 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalično pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Odlomka z navodili za pisanje interpretacije sta na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z naličnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Marjan Žiberna: DEDIČ (odlomek)

NIČ

Ko so se ozrli vame, sem rekel, da bom vprašal starega, ali lahko kako pomaga. Ne pričakujte preveč, saj veste, da tudi do zdaj ni hotel dati nič. To so vsi dobro vedeli, a povedati na glas, mi ni bilo lahko. Včasih je kateri od staršev prišel pogledat dirko, če je bila ravno v bližini, mojega starega pa ni bilo nikoli. Čeprav sem si želel, da bi mi kdo povedal, da se je, tako kot je pred leti prišel na košarko, prikazal. Ne bi se mogel bahati, da ima kakršnekoli zasluge za to, da sem se v zadnjih dvesto metrih, če proga ni imela prehudih klancev, kjer bi mi manjši in lažji tekmeci pobegnili, izstrelil iz skupine in zmagal. Nobenih zaslug si ne bi mogel pripisovati, a lahko bi bil tam. Tako kot mati, ki je prišla večkrat in je glasno vpila. A ob njenem navijanju mi je bilo nerodno.

Vendar nisem imel z njim skoraj nobenih stikov več, že od takrat, ko sem nehal s košarko. Dopoldan sem bil v šoli, popoldne in ob vikendih na treningih ali tekmah, on pa je bil v službi, na poslovnih poteh ali koder je že hodil. Popadkov, da bi se morali iti nekakšno družinsko življenje, hoditi na izlete, obiske ali v hribe, ni imel več. Kadar sva se doma srečala, sva gledala drug mimo drugega. Le včasih je besno zarenčal, če kakšna moja stvar ni bila pospravljena. Ko sem na televiziji gledal prenos Toura, Gira ali kakšne druge dirke, ni pozabil pripomniti, da je to pedrski šport, in zahteval, da preklopim na drug program. Starega sem sovražil, on pa je mene preziral.

A šel sem k njemu, vseeno sem šel k njemu. Nekega večera, ko je bil doma, sem požrl bes, sovražstvo in svoj ponos, občutljivi pubertetniški ponos, ter stopil do njega.

»Tata, naš klub je izgubil sponzorja. A nam lahko pomagaš?«

Rekel sem mu tata, česar že leta nisem napravil. Pa saj leta nisem z njim normalno spregovoril. Čeprav sem si obupno prizadeval, da bi zvenel mirno, sem slišal svoj drhteči glas.

»Kaj, če lahko?« je rekel, kot da me ne bi dobro slišal, in se obrnil od televizije k meni. Gledal me je s svojimi hladnimi očmi. Vohal sem alkohol. Zares pijanega sem videl samo nekajkrat, po alkoholu pa je pogosto smrdel.

»Brez koles bomo ostali,« sem rekel, »ne bomo mogli dirkati.« Bil sem na robu jecljanja.

Potrebovali smo kolesa, ta, ki smo jih imeli, so bila večinoma že dotrajana. Moje je bilo zaradi nekaj padcev med slabšimi. Trener, ki je bil tudi naš serviser in mehanik, je rekel, da bi bilo treba zamenjati toliko stvari, da to ne bi imelo nobenega smisla. Z njim sem lahko le še treniral, za dirke pa bi potreboval novo.

Obrnil se je nazaj k televiziji.

»Nam lahko pomagaš?« sem še enkrat rekel. Ni mi odgovoril.

»Tata, a lahko vsaj meni kupiš kolo?« sem rekel in skoraj zajokal. »Naslednje leto bom zadnje leto mladinec. V reprezentanci za svetovno prvenstvo bom. Proga bo ravninska, dobre možnosti imam. Samo kolo potrebujem ... tata.«

Ni me pogledal.

»Tata, vse bom napravil, kar boš hotel od mene.«

Stal sem pred njim, polnoleten, skoraj pol glave višji od običajnega odraslega moškega, in moledoval kot trileten otrok.

A ni z ničimer pokazal, da bi me slišal. Ni pobesnel, kot je pobesnel včasih. Ni rekel, naj že utihnem, ker gleda dnevnik. Niti posmehnil se ni. Nič. Samo sedel je.

Tour, Giro – kolesarski dirki

(Vir: Marjan Žiberna: Dedič. Maribor: Litera, 2021. 197–199.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Zakaj sta se oče in sin odtujila? Kako sin doživlja svojega očeta? Zakaj se pred njim poniža? Citirajte poved, ki njegovo ponižanje najbolje izrazi.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o očetovem odnosu do sina. Ob primeru iz življenja presodite, ali znajo starši sprejeti otroka, če ne izpolnjuje njihovih pričakovanj.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Feri Lainšček: HIT POLETJA (odlomek)

»Pa saj bo,« jo je potem presenetil. »Moram se sprijazniti,« je dopovedoval tudi sebi. »Pripraviti se moram do tega, da to nekako sprejem. Ampak težko je ...«

»Kaj je težko?«

»Sprejeti, da si zdaj pač to ...«

»Kaj?«

»Pevka.«

»Pevka?« je ponovila, saj je čutila v njegovem glasu priokus, ki ga ni pričakovala. »Kot da bi bilo v tem nekaj slabega?«

»Ne mislim, da je kaj slabega,« je odvrnil.

»Kaj pa potem?« je še drezala.

»Zmeraj si vsem na očeh,« je zmignil. »Ljudje te želijo videti,« mu je bilo neprijetno. »Vsak ti lahko pristopi,« je pomenljivo pomolčal. »Jaz pa, saj veš, nisem tak,« se je zopet umikal. »Že od nekdaj mi je šlo na živce,« se je nekako ves zmatran skremžil. »Zdaj pa me je prav zanalašč doletelo ...«

»Doletelo?« je skorajda planila. »Pa saj sem ti vendar rekla,« je bila vse bolj ogorčena. »Že ves čas sem ti pravila samo o tem.«

»Seveda si,« je prikimal. »A nisem si tako predstavljal ...«

»Kako pa?«

»Da boš pač malo pela ...«

»Potem me bo pa minilo?«

»Potem te bo pa minilo.«

Obsedela je na kavču in si pokrila obraz z rokami. Bila je v njej taka jeza, da bi lahko tudi grizla. A morala jo je zdaj zatiščati – saj je vedela, da si Matjaž ne izmišlja. Že ves čas je nosil v sebi, žrlo ga je in pomalem načenjalo, dokler ni res bolelo. Ona pa ni bila pozorna. Preveč je imela ta čas opravkov s sabo. Pa vendar bi mu bila lahko sproti rekla, ga nekako pripravila. Navsezadnje bi lahko novinarjem tudi kdaj priznala, da pač ima fanta. Pa da v resnici poje o njem ...

»Saj sva res otročja,« je prisedel in jo je objel.

»Sva,« je iztisnila.

»Boš videla, da bo šlo,« jo je poljubil.

»Moraš mi obljubiti, da bo,« se ga je oklenila.

Zopet jo je poljubil in verjela je, da je to obljuba. Njegove dlani, ki so potovale po njenem telesu, so bile nežne in tople. Čutila je, da jo ima rad. Želela se mu je predati, mu tudi s tem nekako povedati, da so take skrbi povsem odveč. Moral pa je tudi obstajati način, ko sta lahko tako skupaj zaživela dva svetova. Tisti njegov, ki se je rojeval iz sanj o hišici na vrhu hriba, pa ta njen, iz sanj o pevski karieri, ki so se počasi že uresničevale.

(Vir: Feri Lainšček: Hit poletja. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2008. 102–104.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

[illegible]

Prazna stran